

Särtryck ur

Hem TRÄD GÅRDEN

Lär känna jorden

*Rune Bengtsson
Eva-Lou Gustafsson*

RIKSFÖRBUNDET SVENSK TRÄDGÅRD

Lär känna jorden

Jorden

– den hemlighetsfulla världen 1

Vad är en jord? 1

De små byggstenarna 1

Sorterade och osorterade jordar 1

Sorterade jordar 2

Mellanrummen mellan kornen 2

Strukturen påverkar egenskaperna 2

Vatten 2

Luft 3

Den nyckfulla lerjorden 3

Återställa skadad lerjord 3

Sand i lera – rysk roulette? 4

Att bygga en "swimmingpool" åt växterna 4

Vatten och växter 5

Hur mycket behöver växterna? 5

Vart tar fuktigheten vägen? 5

Vattnet i jorden 6

Rötter på jakt 6

Kapillär transport av vatten 6

Kapillärbrytande skikt 7

Snö 7

Om du vill vattna 7

Passa på nyplanterade växter 7

Spara på vatten 7

Vi behöver vatten 8

Kan brist på vatten vara bra? 8

Bra växter för torra jordar och jordar med organiskt material 9

Växter som tål torra lägen 9

Lövträd 9

Barrträd 9

Lövbushar 9

Låga barrväxter 10

Perenner 10

Mull, humus och organiskt material 11

Organiskt material bryts ner 11

Mull är lätt 11

Mikroorganismer och markdjur 11

Varför är det bra med hög mullhalt? 11

Låt bli att städa 12

Mata markdjuren och mikroorganismerna 12

Vad är planteringsjord 12

Onödiga vattenhållande kristaller 12

Vårda och underhåll jorden 13

Markorganismer 13

Markdjur 13

Bakterier och svampar 13

Växternas hälsa påverkas 13

Skogen som förebild till rabatter 14

Trädgårdslandet 14

Gräva eller inte gräva 14

Det nyttiga "förrådet" 14

Näringsbalansen 15

Ettåriga blommor 15

Förstör inte strukturen 15

Dränering 15

Diken eller slangar 15

Problematiska lägen 16

Växter och värme 17

Vadå växthuseffekt? 17

Hitta värmen 17

Håll kvar värmen 18

Värmeöverskott 18

Varm eller kall jord? 18

Jordarten har betydelse 19

Solen värmer jorden 19

Marktäckning 19

Värme viktig vid plantering av buskar och träd 20

Marktäckning och ogräs 21

Lite ogräsbiologi 21

Nya villatomter 21

Gynna inte fröogräsen 21

Svält rotoogräsen 21

Varför marktäckning? 21

Marktäckning med dött material 22

Marktäckning med nedbrutet organiskt material 22

Marktäckning med plats och geotextil 23

Plattlagda ytor 23

Asfaltytor 23

Levande marktäckare 23

Marktäckande perenner 24

Marktäckande buskar 24

Omslagsfoto: Eva Wirén

© Rune Bengtsson, Eva Lou Gustafsson

och Riksförbundet Svensk Trädgård

Redaktör: Karin Görling

Grafisk form: Rudéus Design AB

Tryck: Elanders, Falköping 2006

ISSN 1652-7097

Särtrycken **Att välja träd och buskar, Lär känna jorden**

och **Växthantering – från idé till verklighet**

kan beställas ifrån:

Riksförbundet Svensk Trädgård

Tel: 08-792 13 15

Fax: 08-792 39 53

E-post: medlemsservice@tradgard.org

www.tradgard.org

